

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.430/2018/4.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Bajnok István előadó bíró

. Tibold Ágnes bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Krizsa Ügyvédi Iroda ügyintéző: Dr. Krizsa Lajos ügyvéd)

Az I. rendű alperes:

Az I. rendű alperes képviselője: Dr. Mikle Sándor jogtanácsos

A II. rendű alperes:

A II. rendű alperes képviselője: Dr. Szabó István Tamás Ügyvédi Iroda ügyintéző: Dr. Szabó István Tamás ügyvéd

A per tárgya: referenciaadat törlése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: II. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Budapest Környéki Törvényszék, 4.Pf.20.167/2018/8. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Dabasi Járásbíróság, 2.P.20.634/2017/10. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az II. rendű alperesnek 12.700 (tizenkettőezer-hétszáz) forint másodfokú és 82.700 (nyolcvankettőezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes mint adós és a perben félként nem szereplő Pollák György mint adóstárs, valamint a II. rendű alperes mint hitelező 2008. február 26-án CHF alapú kölcsönszerződést kötött, és a kölcsön folyósítása 2008. március 6-án megtörtént.
- [2] A felperes és adóstársa a kölcsönszerződésben vállalt fizetési kötelezettségének csak részben tettek eleget, és lejárt meg nem fizetett tartozásuk összege 90 napon túl meghaladta a késedelembe esés időpontjában érvényes legkisebb összegű havi minimálbér összegét a II. rendű alperes 2014. április 16-án átadta a felperes

referencia adatait az I. rendű alperesnek a Központi Hitelinformációs Rendszerről szóló 2011. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: KHR. tv.) 11. § (1) bekezdése alapján.

- [3] A felperes az alperesek felé ügyfélkifogással élt, de a II. rendű alperesnek az volt az álláspontja, hogy az adatszolgáltatása a KHR. tv. 11. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően jogszerűen történt. Az I. rendű alperes e tájékoztatás alapján a felperes kifogását szintén megalapozatlannak találta.
- [4] A II. rendű alperes súlyos szerződésszegésre hivatkozással 2014. október 22-én azonnali hatállyal felmondta a kölcsönszerződést, amelynek következtében a teljes kölcsöntartozás lejárttá és egy összegben esedékessé vált.
- [5] A II. rendű alperes a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvényben (a továbbiakban: DH2 törvény) előírt elszámolási kötelezettségének eleget tett, és 2015. április 10-én tájékoztatta a felperest, hogy a tisztességtelenül felszámított összeg 10.274,66 CHF, amit a felperes tartozására számolt el, amely elszámolást követően az elszámolás értéknapján a felperes fogyasztói kölcsönszerződésből eredő lejárt tartozása 115.382,68 CHF volt. A felperes az elszámolással szemben panasszal nem élt, az elszámolás felülvizsgálatnak minősül.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [6] A felperes módosított keresetében az I. rendű alperest a perbeli kölcsönszerződéssel kapcsolatos, a KHR tv. melléklete II. fejezetének 1.1.-1.2. pontja szerinti referenciaadatainak nyilvántartásból való törlésére, a II. rendű alperest pedig ennek tűrésére kérte kötelezni. Keresetét a KHR tv. 11. § (1) bekezdésére, valamint 17. § (1)-(2) bekezdésére alapította. Állította, hogy a referenciaadatok átadásakor nem álltak fenn az adattovábbítás feltételei, mert a II. rendű alperes által később elvégzett elszámolást követően nem volt tartozása, hanem túlfizetésben volt. Ezen nem változtat, hogy csak az adattovábbítást követően került sor az elszámolásra, mert a kölcsönszerződés már megkötésének időpontjától részlegesen érvénytelen volt. Azért is vitatta az referenciadatok átadásának jogszerűségét, mert a vele szemben tisztességtelenül felszámított összegeket utólag a II. rendű alperes nem a DH2. tv. 4. § (1) bekezdése szerinti előtörlesztésként számolta el, hanem levonta a végtartozásból.
- [7] Az I. rendű alperes az elsőfokú eljárásban érdemi nyilatkozatot nem tett.
- [8] A II. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy az adatok átadásakor annak a KHR. tv. 11. §-a szerinti törvényes feltételei fennálltak, a felperes már 2014. január 16.

napjától késedelembe esett, tartozásának összege meghaladta a legkisebb összegű havi minimálbér összegét és 90 napot meghaladó késedelme volt. A kölcsönszerződés felmondás folytán 2014. október 22-én meg is szűnt. Az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződéses rendelkezés érvénytelensége nem teszi a teljes kölcsönszerződést érvénytelenné, és hivatkozott a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseinek érvénytelen szerződéses kikötéseire tekintettel szükséges elszámolás módszertanának különös szabályairól szóló 54/2014. (XII. 10.) MNB rendelet (a továbbiakban: MNB rendelet) 6. § (2) bekezdésében foglaltakra. E rendelkezés alapján a felperes nem hivatkozhat alappal arra, hogy az adattovábbítás időpontjában az utólagos elszámolás alapján esetleg túlfizetésben volt, ez a korábbi adattovábbítás jogszerűségét nem érinti.

Az első- és másodfokú ítélet

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Ítélete indokolásában kiemelte, hogy a KHR. tv. 17. § (1) bekezdése értelmében abban kellett állást foglalnia, hogy a felperes referenciaadatainak átadására és kezelésére az alperesek részéről jogszerűen került-e sor. A rendelkezésre álló adatok alapján megállapította, hogy a kölcsönszerződésből eredően a felperesnek a minimálbért meghaladó összegben 90 napon túl lejárt tartozása keletkezett, amit a felperes sem vitatott, csak arra hivatkozott hogy azért nem tett eleget a fizetési kötelezettségének, mert nem fogadta el a II. rendű alperes által megállapított törlesztőrészletek összegét. Megállapította, hogy az alperesek a KHR. tv. 19. § (1) bekezdésében foglalt bizonyítási kötelezettségüknek eleget tettek, a referenciadatok továbbításának a KHR. tv. 11. § (1) bekezdésében foglalt feltételei fennálltak. Utalt arra, hogy önmagában az a körülmény, hogy a felperes a törlesztőrészletek összegét vitatta, fizetési kötelezettsége alól nem mentesítette, és az elszámolás megtörténtéig is köteles lett volna fizetni a törlesztő részleteket.
- [10] Az elsőfokú bíróság nem osztotta a felperes álláspontját a DH2 tv. elszámolásával kapcsolatban, e vonatkozásban utalt az MNB rendelet 6. § (2) bekezdésében, valamint a Kúria Pfv.VI.21.650/2016/4. számú eseti döntésében foglaltakra.
- [11] Ezek alapján rámutatott, a DH2 tv. és az MNB rendelet szabályai szerint - figyelemmel a 3019/2017. (II. 17.) AB határozatra is - a cél a fogyasztói túlfizetés összegének meghatározása, nem az elszámolást megelőzően bekövetkezett jogi tények jogszerűségének minősítése. Az egyes törlesztőrészletekkel való elszámolás csak egy elszámolási technika, az elszámolás eredménye alapján a pénzügyi intézménynek az elszámolás értéknapjára, azaz 2015. február 1. napjára kellett kimutatni, hogy a fogyasztónak mennyi a tartozása, vagy van-e túlfizetése. Erre tekintettel a felperesnek az elszámolási értéknapra vonatkozóan fennálló túlfizetése teremtett

volna csak jogi alapot a referenciadat törlésére.

- [12] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és kötelezte az I. rendű alperest, hogy a II. rendű alperes által 2014. április 18-án átadott, a KHR-ben nyilvántartott referenciaadatot törölje, és a II. rendű alperest ennek tűrésére kötelezte. Határozatának indokolása szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást annyiban módosította, hogy az adattovábbítás napját, 2004. április 16-át megelőzően 90 napon keresztül a felperesnek a mindenkori minimálbér összegét meghaladó tartozása a II. rendű alperes felé nem állt fenn, figyelemmel arra, hogy az árfolyamrésből és az egyoldalú szerződésmódosításból, mint tisztességtelen szerződési kikötésekből származó túlfizetés kiegyenlítette a felperes hátralékát.
- [13] A referenciadat átadása jogszerűségének megítélése körében azt a polgári jogi tényt vizsgálta, hogy a felperes a II. rendű alperessel szembeni, a kölcsönszerződésből folyó fizetési kötelezettségét a megadott időintervallumon belül késedelmesen teljesítette-e, illetőleg a késedelmesen teljesített tartozás összege elérte-e a jogszabályban meghatározott mértéket.
- [14] A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. tv. (a továbbiakban DH1 tv.) 3. §-ból, 4. §-ból, továbbá a DH2. tv. 4. § (1) bekezdéséből, 3. § (1) bekezdéséből, és 5. § (2) bekezdéséből megállapította, hogy a jogalkotó a tisztességtelen szerződési feltételek miatt a fogyasztói szerződések részleges érvénytelenségét állapította meg, ami a szerződés megkötésétől kezdve fennálló jogi helyzetet teremt. Emiatt a kölcsönszerződés késedelmes teljesítése vonatkozásában annak tulajdonított jelentőséget, hogy az adott időszakban a tisztességtelen szerződési feltételekből származó felperesi követelés, mint túlfizetés elszámolásával az adott törlesztési periódusban fenállt-e a felperes késedelme.
- [15] Kiemelte, hogy az Alkotmánybíróság III/1339/2016. számú határozata (helyesen 3019/2017. (II. 17.) AB. határozat; a továbbiakban AB határozat) azt mondta ki, hogy az MNB rendelet 6. § (2) bekezdése kizárólag a fogyasztói követelés összegének a pénzügyi elszámolási folyamat során történő meghatározására vonatkozik, azonban nem érinti a DH törvények alá tartozó fogyasztói kölcsönszerződések felmondása jogszerűségének megítélését. Utalt a Kúria DH törvények hatálya alá tartozó szerződések érvénytelenségével kapcsolatos perekkel foglalkozó konzultációs testületének 2017. november 8-án tartott üléséről készült emlékeztetőjében a kölcsönszerződések felmondása érvényességével kapcsolatban rögzítettekre.
- [16] A másodfokú bíróság álláspontja szerint ugyanezen elvek érvényesülnek annak megállapítása körében, hogy a felperesnek a kölcsönszerződés teljesítése kapcsán állt-e fenn a KHR tv-ben meghatározott időszakban és mértékben tartozása. Figyelemmel arra, hogy a II. rendű alperes által becsatolt iratokból az állapítható

meg, hogy a túlfizetések elszámolásával a perbeli időszakban a jogszabályban meghatározott mértékű késedelme a felperesnek nem volt, ezért úgy ítélte meg, hogy a referenciadatok továbbítására jogszerűtlenül került sor.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [17] A II. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és tartalma szerint az elsőfokú ítélet helybenhagyásával a kereset elutasítását kérte. Állította, a jogerős ítélet sérti MNB rendelet 6. §-át.
- [18] Fenntartott, hogy az MNB rendelet felülvizsgálati kérelmében hivatkozott rendelkezése alapján a DH2 törvény szerinti elszámolás a jogkövetkezményeket nem módosítja, az eljárásban már hivatkozott AB határozat indokolása is ezt az értelmezést támasztja alá.
- [19] Álláspontja szerint az a körülmény, hogy a felperesnek, mint fogyasztónak az elszámolás alapján ellenkövetelése van a II. rendű alperessel szemben, nem jelenti azt, hogy a II. rendű alperesnek a felperessel szemben pénzügyi értelemben tartozása állt volna fenn, hiszen a felperes kölcsönszerződés alapján fennálló teljes finanszírozási igénye teljes mértékben teljesítésre került. A fogyasztói követelés összege a rendszeres előtörlesztéseken alapuló elszámolási számítás eredménye, amire nem lehet úgy tekinteni, mint amely összeg a felmondás időpontjáig lejárt tőke és kamat összegével egyszerűen szembeállítható, hiszen ezek figyelmen kívül hagyásával a fogyasztói követelés a felmondáskor esedékes tőke- és kamattartozással szembeállítható lett volna, de a havi törlesztési kötelezettség csökkenésének elmaradása miatt a felperes lejárt tőke és kamattartozása is növekedett volna.
- [20] Hangsúlyosan hivatkozott a Kúria Pfv.VI.21.650/2016/4. számú eseti döntésében foglaltakra, mely szerint a felperes polgári jogi késedelmét, szerződésszegését az esetleges túlfizetése nem menti ki. A felperes által sem vitatott, hogy a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségét a referenciadatok átadását megelőzően hosszú idő óta nem teljesítette, amit a II. rendű alperes által az eljárásban már becsatolt törlesztési kimutatások alátámasztanak.
- [21] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [22] A Kúria a jogerős ítéletet a rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és megállapította, az a hivatkozott indokok alapján jogszabálysértő.
- [23] A Kúria mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy a jelen jogvita tárgya nem a perbeli kölcsönszerződés felmondásának érvényessége, hanem az, hogy a II. rendű alperes 2014. április 16-án a KHR tv. 11. §-a alapján jogszerűen továbbította-e a felperes adatait az I. rendű alperes felé, s az I. rendű alperes az átadott referenciadatok

jogszerűen tartja-e nyilván.

- [24] Ennek körében a Kúria - a Kúria Pfv.VI.21.650/2016/4. számú ítéletében foglaltakkal egyezően - úgy ítélte meg, az ott kifejtett jogi indokokat osztva, hogy a fenti kérdés megítélésénél nem annak van önmagában jelentősége, hogy a DH2 törvény alapján 2015. február 1-ei fordulónappal elkészített kimutatás alapján a felperesnek a tisztességtelenül felszámított összegek utólagos elszámolása miatt az egyes törlesztési időpontokban esetleg nem állt fenn tartozása, figyelemmel a Kúria hivatkozott határozatában kifejtett jogszabályi rendelkezésekre és az AB határozatban foglaltakra is.
- [25] A Kúria a fent hivatkozott határozatban foglaltakkal egyezően hangsúlyozza, a felperes polgári jogi késedelmét, szerződésszegését az egyes időintervallumokra fennálló esetleges túlfizetése nem menti ki, annak elszámolására ugyan jogosult, de referenciadatainak a KHR rendszerből való törlését nem kérheti akkor, ha az elszámolási törvényben meghatározott értéknapra történő elszámolás alapján tartozása állt fenn a pénzügyi intézménnyel szemben az adott kölcsönügylet kapcsán.
- [26] A felperes kizárólag akkor kérhette volna a DH2 törvény alapján megtörtént elszámolásra tekintettel a referencia adatai nyilvántartásból történő törlését, ha az elszámolás értéknapján nincs tartozása, vagy túlfizetése van az értéknapig elszámolt időszakra vonatkozóan, függetlenül attól, hogy a KHR. tv. szerint a referenciadatok korábbi átadása ilyenkor is jogszerűnek minősült.
- [27] A perbeli esetben azonban az állapítható meg a felülvizsgált elszámolás adataiból, hogy a felperesnek az elszámolást követően az elszámolás értéknapján a perbeli fogyasztói kölcsönszerződésből eredő lejárt tartozása 115.382,68 CHF volt, ezért nem kérheti alappal, hogy a KHR nyilvántartásból a perbeli kölcsönszerződéssel kapcsolatban töröljék a nyilvántartott referenciaadatait. A perbeli szerződés alapján fennálló jelentős mértékű lejárt tartozása miatt az utólagos elszámolás alapján keletkezett időszakos túlfizetés ténye ugyanis nem eredményezheti az elszámolást megelőzően a jogszabályoknak megfelelően megtörtént polgári jogi aktusok - így a jogszerűen továbbított és nyilvántartott referenciadatok - visszamenőleges érvénytelenítését, annak meg nem történtté tételét.
- [28] A kifejtettek értelmében a jogerős ítélet az irányadó tényállás alapján a MNB rendelet 6. § (2) bekezdésének megsértésével, annak téves értelmezésével rendelte el a felperes nyilvántartott referenciaadatainak a törlését.
- [29] Mindezek alapján a Kúria a jogszabálysértő jogerős ítéletet az rPp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Záró rész

- [30] A Kúria döntése alapján a másodfokú és a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a II. rendű alperes -

32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései alapján megállapított - ügyvédi munkadíjából és az általa lerótt felülvizsgálati eljárási illetékből álló másodfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült költségei megfizetésére.

- [31] Az ítélet elleni felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [32] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2019. június 11.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Bajnok István sk.
előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes sk. bíró

A kiadmány hitelélül:

/Seres Józsefné tisztviselő/
tisztviselő